

NORGES HØYESTERETT

Den 13. desember 2012 avsa Høyesterett dom i

HR-2012-02349-A, (sak nr. 2012/1541), straffesak, anke over dom,

A (advokat Arne Gunnar Aas)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Indreberg**: Saken gjelder domfeltes anke over lagmannsrettens saksbehandling, og spørsmålet er om en av meddommerne hadde tilstrekkelige norskkunnskaper, jf. domstoloven § 70.
- (2) Borgarting lagmannsrett avsa 22. mai 2012 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 9. november 1989 dømmes for overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ til fengsel i 21 – tjueén – dager. Fullbyrdelse av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54 med en prøvetid på 2 – to – år. I tillegg idømmes A i medhold av straffeloven § 52 nr. 3 en bot på 5 000 – femtusen – kroner, subsidiært fengsel i 10 – ti – dager.
 2. A dømmes til å betale B 8 000 – åttetusen – kroner i oppreisningserstatning innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom, med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd fra forfall og til betaling skjer.
 3. I sakskostnader for tingrett og lagmannsrett betaler A til sammen 6 000 – sekstusen – kroner."

- (3) Lagmannsretten hadde foretatt fullstendig ny behandling av saken, jf. straffeprosessloven § 331, og retten var satt med fire meddommere, jf. straffeprosessloven § 332. Dommen ble avsagt under dissens idet den ene meddommeren stemte for frifinnelse. I motsetning til rettens øvrige medlemmer fant hun det ikke bevist at tiltalte hadde truet med å brenne ned huset der fornærmede og hennes far bodde.
- (4) Tiltalte har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det gjøres gjeldende at en av meddommerne hadde for dårlige norskkunnskaper, jf. domstolloven § 70, og at dommen derfor må oppheves.
- (5) *Jeg er kommet til at anken må forkastes.*
- (6) Jeg skal innledningsvis kort gjøre rede for hvordan meddommere velges ut, og hvilke krav som stilles til deres språkkunnskaper.
- (7) Meddommere trekkes fra utvalg valgt av kommunestyret hvert fjerde år, jf. domstolloven § 85 jf. §§ 64 til 66. Utvalgene skal ha en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen, og kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget, jf. § 67. Det er formannskapet eller et fast utvalg i kommunen som forbereder valget. Formannskapet eller utvalget skal legge ut forslag til valg til alminnelig ettersyn i minst to uker, og enhver som har noe å innvende mot forslaget oppfordres om å melde det til kommunen innen en fastsatt frist, jf. § 68.
- (8) Etter domstolloven § 70 første ledd må den som velges ha tilstrekkelige norskkunnskaper og for øvrig være personlig egnet til oppgaven. Om kravet til norskkunnskaper heter det i lovforarbeidene i Ot.prp. nr. 22 (2006–2007) på side 89–90:
"Kravet til 'tilstrekkelige norskkunnskaper' innebærer at den som velges, må kunne forstå norsk tale og tekst og selv uttrykke seg på norsk."
- (9) Kommunen skal kontrollere at det ikke velges utvalgsmedlemmer i strid med blant annet språkkravet i § 70, jf. § 73. Men også domstolene har et ansvar. Etter domstolloven § 91 første ledd bokstav b skal en meddommer ikke gjøre tjeneste dersom vedkommende har utilstrekkelige norskkunnskaper. Avgjørelsen treffes av en dommer, jf. tredje ledd. Dersom konkrete omstendigheter gir grunnlag for tvil, kan det derfor være nødvendig å forsikre seg om at norskkunnskapene er tilstrekkelige.
- (10) I vår sak fikk tiltalte mistanke om at den aktuelle meddommerens norskkunnskaper var utilstrekkelige etter en observasjon han gjorde i pausen under ankeforhandlingene. Han oppfattet at meddommeren, som hadde vært ute av dommerrommet, ikke klarte å gjøre seg forstått og måtte ha hjelp for å få forklart vekten hvor han skulle. Dette er grunnlaget for anken.
- (11) Før anken ble oversendt til Høyesterett, forela påtalemyndigheten den for lagmannsretten. Lagmannsretten opplyste at ingen av fagdommerne hadde merket seg noe som gav mistanke om at meddommeren ikke hadde tilstrekkelige norskkunnskaper, og at ingen av dem derfor tenkte over om det var behov for å sjekke hans norskkunnskaper nærmere.
- (12) For at meddommerens norskkunnskaper skulle bli belyst for Høyesterett, ble det besluttet å begjære bevisopptak ved Oslo tingrett med aktor og forsvarer til stede. Lydopptak av dette bevisopptaket ble avspilt under ankeforhandlingen i Høyesterett.

- (13) Meddommeren ble spurt om oppholdstid i Norge, utdanning, arbeid, om hva den aktuelle straffesaken gjaldt og om den aktuelle hendelsen i pausen under forhandlingene. Han oppfattet spørsmålene uten problemer, og svarte helt adekvat at han hadde bodd her siden 1987, tatt utdanning som helsefagarbeider, at han arbeidet i hjemmehelsetjenesten og at rettssaken handlet om trusler om å sette fyr på huset til ei jente og hennes far. Om den aktuelle hendelsen under pausen i forhandlingene opplyste han at han ikke hadde funnet veien tilbake til dommerrommet, men at han fikk hjelp av en resepsjonist, og at det ikke var noe problem forbundet med det. Det var første gang han var meddommer.
- (14) Etter min oppfatning er det klart at meddommeren i denne saken hadde tilstrekkelige norskkunnskaper. Jeg tilføyer at det avgjørende må være at norskkunnskapene er så gode at meddommeren forstår saken og kan gi uttrykk for sitt syn på den.
- (15) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- (16) Dommer **Matheson:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (17) Dommer **Noer:** Likeså.
- (18) Dommer **Normann:** Likeså.
- (19) Dommer **Stabel:** Likeså.
- (20) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: